

**GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY
DOMOWEJ I OCHRONY OSÓB
DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY
DOMOWEJ W GMINIE GOZDOWO
NA LATA 2024 - 2028**

SPIS TREŚCI

Rozdział I. Uwarunkowania prawne	3
1.1. Podstawa prawna.....	3
Rozdział II. Charakterystyka zjawiska przemocy	9
2.1. Teoretyczne podstawy przemocy domowej	9
2.2. Cykle przemocy.....	10
2.3. Czynniki ryzyka przemocy domowej.....	11
Rozdział III. Diagnoza zjawiska przemocy na terenie Gminy Gozdowo	13
3.1. Skala zjawiska przemocy na terenie Gminy Gozdowo	13
3.2. Ważniejsze oddziaływania profilaktyczne dla młodzieży	14
3.3. Badania przeprowadzone wśród lokalnej społeczności Gminy Gozdowo – 2022 rok .	15
3.4. Badania przeprowadzone wśród mieszkańców Gminy Gozdowo – 2024 rok.....	20
3.5. Analiza SWOT	23
Rozdział IV. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Gozdowo na lata 2024 – 2028	24
4.1. Adresaci Programu	24
4.2. Realizatorzy Programu	25
4.3. Cele i zadania Programu	25
4.4. Źródła finansowania.....	28
4.5. Monitoring i ewaluacja.....	29

Rozdział I.

Uwarunkowania prawne

1.1. Podstawa prawna

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej w art. 6 ust. 2 pkt 1 nakłada na samorząd gminy obowiązek opracowania i realizacji gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej.

Na potrzebę dostosowania celów i terminologii Programu do nowych realiów prawno-społecznych panujących w 2023 r. złożyły się dwa aspekty:

1) nowelizacje aktów prawnych zmieniające w bardzo rozległy sposób regulacje krajowego systemu przeciwdziałania przemocy, które wprowadzono na podstawie w szczególności:

- ◆ Ustawy z dnia 13 stycznia 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2023 poz. 289);
- ◆ Ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2023 poz. 535);
- ◆ Ustawy z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2023 poz. 2809).

2) przyjęcie w ślad za ww. nowelizacjami nowego Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024–2030, a co za tym idzie pojawiła się konieczność zapewnienia spójności niniejszego Gminnego Programu z nowym Programem Rządowym.

Wskazana wyżej Ustawa z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw weszła w życie w zasadniczej swojej części 22 czerwca 2023 r. Od tego dnia ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie nosi nową nazwę: „o przeciwdziałaniu przemocy domowej”, a w ślad za tym wprowadzono do polskiego porządku prawnego definicję legalną zjawiska „przemocy domowej”, która zastąpiła dotychczasowe pojęcie „przemocy w rodzinie”.

Przez **przemoc domową** rozumie się w art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej: „jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- ◆ narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- ◆ naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,

- ◆ powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- ◆ ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- ◆ istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej”;

Natomiast w myśl nowej definicji **osoba doznająca przemocy domowej** (art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej) to:

- ◆ małżonek, także w przypadku, gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione oraz jego wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- ◆ wstępni i zstępni oraz ich małżonkowie,
- ◆ rodzeństwo oraz ich wstępni, zstępni i ich małżonkowie,
- ◆ osoby pozostające w stosunku przysposobienia i jej małżonek oraz ich wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- ◆ osoby pozostające obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- ◆ osoby wspólnie zamieszkujące i gospodarujące oraz ich wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- ◆ osoby pozostające obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,
- ◆ małoletni
  - wobec których jest stosowana przemoc domowa

Przez **osobę doznającą przemocy domowej** należy także rozumieć małoletniego będącego świadkiem przemocy domowej wobec osób, o których mowa wyżej (art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej).

Osoba stosująca przemoc domową (art. 2 ust. 1 pkt 3 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej) to osoba pełnoletnia, która dopuszcza się przemocy domowej wobec ww. osób doznających przemocy.

Świadek przemocy domowej (art. 2 ust. 1 pkt 4 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej) – należy przez to rozumieć osobę, która posiada wiedzę na temat stosowania przemocy domowej lub widziała akt przemocy domowej.

Program będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

- ◆ Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku (Dz.U. z 1997 r., nr 78, poz. 483 z późn. zm.),
- ◆ Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1249, z 2023 r. poz. 289, 535, 1606).
- ◆ Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 901),
- ◆ Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1426, 1429),
- ◆ Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 2151),
- ◆ Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 40),
- ◆ Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1939),
- ◆ Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 571),
- ◆ Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 171),
- ◆ Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 2809),
- ◆ Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks Karny (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 17),
- ◆ Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 1375),
- ◆ Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1550),
- ◆ Ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1304),
- ◆ Ustawa z dnia 6 czerwca 1997r. Kodeks Karny Wykonawczy (Dz. U. z 2023r. poz. 127 z późn. zm.),
- ◆ Ustawa z dnia 21 czerwca 2001r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu Cywilnego (Dz. U. z 2023r. poz. 725).

Jedną ze zmian prawnych znaczących z punktu widzenia celów niniejszego Programu jest ta, wprowadzona przez Ustawę z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2023 poz. 1606), która wejdzie w życie – w zasadniczej części – 15 lutego 2024 r.

W myśl tej nowelizacji w art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej dodano punkt 4a i 4b oraz ust. 8, co oznacza **zmiany w procedurze zapewnianiu dziecku ochrony przed przemocą domową przez pracownika socjalnego**. Przed podjęciem decyzji o interwencji na podstawie art. 12a pracownik socjalny w uzgodnieniu z funkcjonariuszem Policji, a także lekarzem, ratownikiem medycznym lub pielęgniarką dokona oceny ryzyka zagrożenia dla życia lub zdrowia dziecka w kwestionariuszu szacowania ryzyka zagrożenia dla życia lub zdrowia dziecka.

W przypadku zapewnienia dziecku ochrony dziecko udziela się wsparcia psychologa. Wzór przedmiotowego kwestionariusza wprowadzi w drodze rozporządzenia minister wł. ds. zabezpieczenia społecznego w porozumieniu z ministrem ds. zdrowia i ministrem wł. do spraw wewnętrznych.

Kolejnym ważnym krokiem w przeciwdziałaniu przemocy domowej jest Uchwała nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 r. w sprawie ustanowienia Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024–2030. Rząd chce zwiększyć skuteczność pomocy i wsparcia osobom zagrożonym oraz doznającym przemocy domowej. Do najważniejszych rozwiązań Programu należą m.in.: podniesienie świadomości społecznej związanej z przeciwdziałaniem przemocy domowej; rozwój, wzmocnienie i upowszechnienie działań profilaktycznych dotyczących przeciwdziałania przemocy domowej; podniesienie jakości usług świadczonych na rzecz osób zagrożonych bądź doznających przemocy domowej; zwiększenie dostępności do pomocy specjalistycznej dla osób, które doświadczają przemocy domowej; zintensyfikowanie i podniesienie jakości działań w stosunku do osób stosujących przemoc domową oraz podniesienie kwalifikacji i wzrost kompetencji osób, które zajmują się świadczeniem usług dla osób zagrożonych i doznających przemocy domowej.

Zaproponowane działania w niniejszym Programie są zgodne z działaniami zawartymi w Rządowym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024–2030.

Do zadań Zespołu Interdyscyplinarnego zwanego dalej "ZI" należy tworzenie warunków umożliwiających realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej oraz integrowanie i koordynowanie działań podmiotów o których mowa w art. 9 a ust. 3-5 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej w szczególności przez:

- 1) diagnozowanie problemu przemocy domowej na poziomie lokalnym;
- 2) inicjowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej i powierzanie ich wykonania właściwym podmiotom;

- 3) inicjowanie działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
- 4) opracowanie projektu gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej;
- 5) rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym;
- 6) powoływanie grup diagnostyczno-pomocowych i bieżące monitorowanie realizowanych przez nie zadań;
- 7) monitorowanie procedury „Niebieskie Karty”;
- 8) przekazywanie informacji, o której mowa w art. 9e ust. 3 oraz dokumentacji, o której mowa w art. 9c ust. 5 a;
- 9) kierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową;
- 10) składanie, na wniosek grupy diagnostyczno-pomocowej, zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. - Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2022 r. poz. 2151, 2311, 2581 i 2600 oraz z 2023 r. poz. 289 i 535)¹.

Grupy diagnostyczno-pomocowe są powoływane przez ZI niezwłocznie, nie później niż w terminie 3 dni od dnia otrzymania zgłoszenia o podejrzeniu wystąpienia przemocy domowej. Zadania dla grup diagnostyczno-pomocowych:

- 1) dokonanie, na podstawie procedury „Niebieskie Karty”, oceny sytuacji domowej osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
- 2) realizacja procedury „Niebieskie Karty” w przypadku potwierdzenia podejrzenia wystąpienia przemocy domowej, zwłaszcza w sytuacji wystąpienia ryzyka zagrożenia życia lub zdrowia;
- 3) zawiadomienie osoby podejrzanej o stosowanie przemocy domowej o wszczęciu procedury „Niebieskie Karty” pod jej nieobecność;
- 4) realizacja działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;

---

¹ Ustawa z dnia 9 marca 2023 roku o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw, (Dz.U. 2023 poz. 535), s.7.

- 5) występowanie do ZI z wnioskiem o skierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową albo w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową;
- 6) występowanie do ZI z wnioskiem o złożenie zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66 c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. Kodeks wykroczeń;
- 7) monitorowanie sytuacji osób doznających przemocy domowej, a także zagrożonych wystąpieniem przemocy domowej, w tym również po zakończeniu procedury „Niebieskie Karty”;
- 8) zakończenie procedury „Niebieskie Karty”;
- 9) dokumentowanie podejmowanych działań, stanowiących podstawę:
  - a) uznania braku zasadności wszczęcia procedury „Niebieskie Karty”;
  - b) wszczęcia procedury „Niebieskie Karty”;
- 10) informowanie przewodniczącego ZI o efektach podjętych działań w ramach procedury „Niebieskie Karty”.

Rozdział II.

Charakterystyka zjawiska przemocy

2.1. Teoretyczne podstawy przemocy domowej

W literaturze przedmiotu wyróżnia się kilka rodzajów przemocy:

- 1) **Przemoc fizyczna** – to forma agresji łącząca się naruszeniem granic ciała. Jej celem jest zadanie osobie doznającej przemocy bólu fizycznego, uszkodzenie jej ciała, pogorszenie jej zdrowia lub pozbawienie ją życia. Przejawia się poprzez: szarpanie, kopanie, popychanie, obezwładnianie, duszenie, odpychanie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, bicie otwartą ręką, pięściami, różnymi przedmiotami, przypalanie papierosem, topienie, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni, pozostawienie w niebezpiecznym miejscu, nie udzielenie niezbędnej pomocy, itp.
- 2) **Przemoc psychiczna** – to zachowanie, którego celem jest umniejszanie poczucia własnej wartości, wzbudzanie w osobie doznającej przemocy strachu. Ta forma przemocy powoduje poważne szkody psychologiczne. Przejawia się poprzez: wyśmiewanie opinii, poglądów, przekonań, religii, pochodzenia, narzucanie swojego zdania, poglądów, stałe ocenianie, krytykę, wmawianie choroby psychicznej, izolowanie, kontrolowanie, ograniczanie kontaktów z innymi ludźmi, wymuszanie posłuszeństwa i podporządkowania, ograniczanie snu, pożywienia i schronienia, wyzywanie, używanie wulgarnych epitetów, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie, stosowanie gróźb, szantażowanie, itp.
- 3) **Przemoc seksualna** – to zmuszanie osoby do aktywności seksualnej wbrew jej woli, a także kontynuowaniu aktywności seksualnej, gdy ta osoba nie jest w pełni świadoma, bez pytania jej o zgodę lub gdy na skutek zaistniałych warunków obawia się odmówić. Przejawia się poprzez: gwałt, wymuszanie pożycia seksualnego, nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, zmuszanie do seksu z osobami trzecimi, sadyzm w pożyciu, wyśmiewanie wyglądu, ciała i krytykę zachowań seksualnych, itp².
- 4) **Przemoc ekonomiczna** – to celowe niszczenie czyjejś własności, pozbawianie środków lub stwarzaniem warunków, w których nie są zaspokajane niezbędne dla przeżycia potrzeby. Przejawia się poprzez: okradanie, zabieranie pieniędzy, nie łożenie na utrzymanie, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, niezaspokajanie podstawowych, materialnych potrzeb rodziny, szantażowanie, zaciąganie długów i kredytów bez zgody współmałżonka,

---

² <https://www.niebieskalinia.info/index.php/przemoc-w-rodzynie/8-rodzaj-przemocy>

zmuszanie do pożyczek, uniemożliwianie korzystania z pomieszczeń niezbędnych do zaspokojenia potrzeb (kuchnia, łazienka) itp.

- 5) **Zaniedbanie** – to ciągle niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych. Tej formy przemocy najczęściej doświadczają dzieci. Przejawia się poprzez: nie dawanie (dziecku) środków na utrzymanie, pozbawianie jedzenia, ubrania, schronienia, brak pomocy w chorobie, nie udzielenie pomocy, uniemożliwianie dostępu do miejsc zaspokojenia podstawowych potrzeb: mieszkania, kuchni, łazienki, łóżka³.
- 6) **Cyberprzemoc** – to przemoc z użyciem urządzeń elektronicznych, najczęściej telefonu bądź komputera. Przejawia się poprzez: agresję słowną, np. wyzywanie na czatach internetowych, umieszczanie komentarzy na forum internetowym w celu ośmieszenia, sprawienia przykrości lub wystraszenia innej osoby; upublicznianie upokarzających, przerobionych zdjęć i filmów, zamieszczanie przykrych komentarzy na profilach innych osób w portalach społecznościowych, włamanie na konto i podszywanie się pod kogoś w celu zamieszczania w jego imieniu obraźliwych postów i zdjęć na profilach innych użytkowników, szantażowanie, ujawnianie sekretów, wykluczanie z grona „znajomych” w Internecie, celowe ignorowanie czyjejś działalności w sieci⁴.

2.2. Cykle przemocy

Przemoc domowa rzadko jest incydem jednorazowym, zazwyczaj ma ona charakter długotrwały i cykliczny. Można wyszczególnić powtarzające się fazy, które razem tworzą pewnego rodzaju cykle przemocy. Znajomość faz pozwala lepiej zrozumieć charakter i specyfikę problemu. Możemy wyróżnić trzy fazy powtarzającego się cyklu. Są to:

- 1) **Faza narastania napięcia** – jest to pierwsza faza, w której dochodzi do stopniowego wzrostu napięcia, w której osoba stosująca przemoc jest stale napięta i poirytowana, zaś osoba doznająca przemocy obarcza siebie winą i stara się za wszelką cenę uniknąć kolejnej awantury;
- 2) **Faza ostrej przemocy** – jest to druga faza, w której napięcie prowadzi do wybuchu gniewu i rozładowania agresji. Partner staje się gwałtowny, wpada w szał, jakiś drobiazg wywołuje awanturę. Osoba doświadczająca przemocy może doznać obrażeń zagrażających jej zdrowiu i życiu. Najczęściej to w tej fazie, osoby doznające przemocy wzywają policję, szukają pomocy;

---

³ <https://www.niebieskalinia.info/index.php/przemoc-w-rodzynie/8-rodzaj-przemocy>

⁴ A. Borkowska, *Cyberprzemoc. Włącz blokadę na nękanie*, NASK Akademia, s. 8.

3) Faza miodowego miesiąca – jest to trzecia faza, w której osoba stosująca przemoc wyraża skruchę, składa obietnice, obiecuje poprawę. „Sprawca” jest czuły, troskliwy, zapewnia o swojej miłości. Przeprasza często towarzysząc łyzy i prezenty. W tej sytuacji osoba doznająca przemocy często czuje się odpowiedzialna za to, co się stało i postanawia dać osobie stosującej przemoc „drugą szansę”. Faza miodowego miesiąca zatrzymuje osobę doznającą przemocy domowej w sytuacji przemocy, bo łatwo pod jej wpływem zapomnieć o koszmarze pozostałych dwóch faz. Niestety faza miodowego miesiąca nie trwa długo. Po jakimś czasie napięcie znowu narasta i cały cykl przemocy się powtarza. Z biegiem czasu przemoc staje się coraz gwałtowniejsza, dotkliwsza. Cykliczność przemocy sprawia, że osobom doświadczającym przemocy trudno jest podjąć działania mające na celu zatrzymanie przemocy.

2.3. Czynniki ryzyka przemocy domowej

1) Normy społeczne i kulturowe

Przemoc domowa jest skutkiem wielowiekowego, społecznego przyzwolenia na krzywdzenie osób najbliższych, w szczególności kobiet i dzieci. W wielu środowiskach akceptuje się bicie, stosowanie kar cielesnych i panuje przekonanie o dominującej roli mężczyzny w rodzinie. (...) Ponadto silne przekonanie, że wszystko, co się dzieje w rodzinie należy do sfery prywatności z jednej strony wywołuje poczucie bezkarności osoby stosującej przemoc i bezradności osoby doznającej przemocy, a z drugiej – nasila niechęć innych osób do ingerowania w „cudze sprawy rodzinne”. W środowiskach charakteryzujących się dużą społeczną akceptacją przemocy, osoby doznające przemocy rzadko mogą liczyć na pomoc i wsparcie osób spoza rodziny, z kolei osoby stosujące przemoc nie muszą obawiać się zewnętrznych nacisków na zmianę zachowań wobec najbliższych. Badania pokazują, że przemoc wobec członków rodziny jest społecznie bardziej akceptowana i tolerowana niż stosowanie jej wobec obcych.

2) Dziedziczenie wzorca przemocy

Przemoc bywa przekazywana z pokolenia na pokolenie. Dzieci wychowujące się w rodzinach, w których krzywdzi się bliskich, przyswajają sobie zachowania dorosłych, których są świadkami lub przemocy tej doznają. Uczą się, że przemoc to najlepszy i najbardziej skuteczny sposób rozwiązywania konfliktów. Jednak uczeniu się i naśladowaniu podlega jedynie pewien rodzaj agresywnej relacji, a nie konkretne zachowanie, np. bicie w określony sposób lub określonym narzędziem.

3) Uzależnienie i nadużywanie alkoholu

Badania dowodzą, że większość osób stosujących przemoc domową jest pod wpływem środków odurzających (alkoholu i narkotyków). Także wiele osób stosujących przemoc krzywdząc swoich najbliższych, znajduje się pod wpływem alkoholu. Osłabia on kontrolę własnych zachowań, zwiększa prawdopodobieństwo reagowania złością i gniewem na trudności i niepowodzenia życiowe, zaburza ocenę sytuacji i może powodować błędną interpretację zachowań innych osób. Uzależnienie od alkoholu nie zwalnia z odpowiedzialności za popełnione czyny, mimo że osoby stosujące przemoc często wykorzystują fakt bycia nietrzeźwym jako usprawiedliwienie swojego zachowania. Około 60% pacjentów leczenia odwykowego przyznaje, że ma problemy związane z przemocą wobec najbliższych. Warto jednak podkreślić, że nadużywanie alkoholu nie jest ani koniecznym, ani wystarczającym warunkiem stosowania przemocy. Obecny stan badań wskazuje na to, że nie ma związku przyczynowo-skutkowego między przemocą a alkoholem, ale można mówić o współwystępowaniu tych zjawisk.

4) Środowisko społeczne

Istotnym czynnikiem sprzyjającym występowaniu przemocy domowej jest stres związany z aktualną sytuacją socjalno-ekonomiczną rodziny. Bezrobocie, problemy finansowe, mieszkaniowe czy zdrowotne, a także nawarstwianie się różnych problemów może wywoływać frustrację. To z kolei może sprzyjać pojawieniu się przemocy domowej. (W badaniach przeprowadzonych przez CBOS w 2005 r. Polacy wskazują brak pieniędzy jako główną przyczynę konfliktów w domu). Osamotnienie rodziny znajdującej się w trudnej sytuacji życiowej, izolacja, brak wsparcia z zewnątrz – osobistego lub instytucjonalnego – w sposób znaczący może wpływać na nasilenie zachowań związanych z przemocą⁵.

---

⁵ <https://kcpu.gov.pl/przemoc/charakterystyka-zjawiska-przemocy-w-rodzynie/>

Rozdział III.

Diagnoza zjawiska przemocy na terenie Gminy Gozdowo

3.1. Skala zjawiska przemocy na terenie Gminy Gozdowo

W celu właściwego zaplanowania podejmowanych działań konieczne jest zdiagnozowanie i stałe monitorowanie rzeczywistego rozmiaru zjawiska przemocy domowej. Jednoznaczne określenie skali przemocy domowej jest trudne ponieważ instytucje i podmioty, które w swojej działalności mają bezpośredni lub pośredni kontakt z osobami dotkniętymi przemocą (m.in. ośrodki pomocy społecznej, sądy, Policja, prokuratura, komisje rozwiązywania problemów alkoholowych, ośrodki wsparcia, ośrodki zdrowia, organizacje pozarządowe) stosują różne formy typologii i klasyfikacji gromadzonych danych. Trudność oszacowania skali zjawiska przemocy domowej wynika również z jej specyfiki. Osoby doświadczające przemocy domowej w wielu przypadkach nie informują służb pomocowych ani nie składają zawiadomienia o przestępstwie. Wynika to z różnych powodów m.in. obawy przed osobą stosującą przemoc domową, brakiem wiary w możliwość skutecznego działania wymiaru sprawiedliwości, chęci zapomnienia o doznanej krzywdzie, ochrony osób stosujących przemoc domową i osób z nimi związanych przed cierpieniem, wstydu, obawy przed wykluczeniem społecznym i innych czynników. Przedstawione czynniki powstrzymujące przed ujawnieniem przemocy odgrywają szczególną rolę w obliczu czynów popełnianych przez osoby bliskie i znajome. Z tego też względu można przypuszczać, że znaczna liczba przypadków przemocy domowej pozostaje nieujawniona.

Tabela nr 1. Punkt Konsultacyjno-Informacyjny przy Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Gozdowie

	2021	2022	2023
Liczba rodzin korzystających z pomocy Punktu	-	9	15
Rodziny z problemem alkoholowym	5	3	4

Tabela nr 2. Liczba założonych „Niebieskich Kart” w latach 2021 – 2023

Instytucja wszczynająca procedurę „Niebieskiej Karty”	2021	2022	2023
Ośrodek Pomocy Społecznej	0	3	2
Oświata	0	0	0
Policja	4	9	5
Służba Zdrowia	0	0	0
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	0	0	0
Inne	0	0	0
Razem	0	0	0

Jak wynika z powyższej analizy najczęściej „Niebieskich Kart” sporządzanych jest przez funkcjonariuszy Policji.

3.2. Ważniejsze oddziaływania profilaktyczne dla młodzieży

Oddziaływania profilaktyczne	Liczba osób uczestniczących
2021 r.	
1. Laboratorium Wiedzy Pozytywnej	Uczniowie: 111 Nauczyciele: 6 Rodzice: 50
2. Program Wychowawczo-Profilaktyczny	Uczniowie: 359 Nauczyciele: 35 Rodzice: 200
2022 r.	
1. Znajdź właściwe rozwiązanie	Uczniowie: 250 Nauczyciele: 11 Rodzice: 60
2. Program Wychowawczo-Profilaktyczny	Uczniowie: 374 Nauczyciele: 37 Rodzice: 230
2023 r.	
1. Z Kotem Amadeuszem przez świat wartości i emocji	Uczniowie: 131 Nauczyciele: 8

	Rodzice: 60
2. Program Wychowawczo-Profilaktyczny	Uczniowie: 343 Nauczyciele: 38 Rodzice: 215

3.3. Badania przeprowadzone wśród lokalnej społeczności Gminy Gozdowo – 2022 rok

Diagnoza była realizowana na zlecenie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gozdowie, miała na celu ukazanie skali problemu przemocy wśród jej mieszkańców. W badaniu wzięło udział 110 mieszkańców Gminy Gozdowo oraz 100 uczniów z terenu Gminy Gozdowo.

Dorośli mieszkańcy:

- ◆ w pierwszym pytaniu zapytano dorosłych mieszkańców Gminy o to, jakie ich zdaniem sytuacje zaliczają się do aktów przemocy. Niemal wszyscy badani mieszkańcy stwierdzili, że bicie (98%) oraz grożenie i straszenie są przejawem przemocy (93%). W dalszej kolejności wskazywano na spoliczkowanie (86%), zmuszanie do oddawania pieniędzy oraz całowanie i dotykanie wbrew woli (po 76%), zmuszanie do oglądania pornografii (69%), ciągle krytykowanie wyglądu (62%) oraz kradzież pieniędzy lub innej własności (61%). Nieco mniejszy odsetek badanych ocenił okazywanie braku szacunku jako przejaw przemocy (55%), podszywanie się w Internecie (49%), a także brak udzielenia opieki komuś, kto tego wymaga (35%). Ankietowani udzielili również własnych odpowiedzi, gdzie wymieniono: zastraszanie, lekceważenie, wyzywanie, wyśmiewanie, ośmieszanie, okłamywanie kogoś oraz manipulowanie (4%). Tylko 1% nie posiada wiedzy na temat form stosowania przemocy;
- ◆ 10% ankietowanych zna osobę doświadczającą przemocy w swoim domu: jak wynika z odpowiedzi badanych, 5% zna jedną taką osobę, 2% respondentów – kilka takich osób, z kolei 3% zadeklarowało znajomość wielu takich osób;
- ◆ badani deklarujący znajomość w swoim otoczeniu osób, które doświadczają przemocy domowej, zostali zapytani o to, kim jest osoba jej doznająca. Zdecydowana większość respondentów stwierdziła, że są nimi dzieci (8 osób, tj. 80%). Niemal co drugi ankietowany wskazał na osobę dorosłą mającą 18-60 lat (4 osoby, tj. 40%), a zdaniem 2 badanych jest to osoba starsza (20%);
- ◆ niemal wszyscy badani mieszkańcy Gminy, dostrzegają związek pomiędzy piciem alkoholu, a występowaniem przemocy domowej (93%). Mniej respondentów wskazało na

- zażywanie narkotyków (78%), a także zażywanie dopalaczy (65%). Co drugi badany stwierdził, że problem przemocy domowej wiąże się z różnego rodzaju chorobami (50%) oraz dotyka osoby wykluczone społecznie (47%), natomiast zdaniem 25% ankietowanych to zażywanie konkretnych leków wpływa na występowanie zjawiska przemocy w rodzinie. 3% ankietowanych uważa, że zjawisko przemocy wiąże się z czymś innym, m.in. z: brakiem czasu. 6% respondentów miało trudność w udzieleniu odpowiedzi na to pytanie;
- ◆ w ciągu ostatnich 12 miesięcy poprzedzających badanie przemocy doznało 4% mieszkańców, z kolei 5% miało trudność w udzieleniu jednoznacznej odpowiedzi na to pytanie. 1 osoba doświadczyła jej 2-10 razy (25%), z kolei 2 respondentów przyznało, że w czasie ostatniego roku doświadczyli przemocy jednokrotnie (50%). Dodatkowo należy zwrócić uwagę, że 1 osoba miała trudności w udzieleniu odpowiedzi na to pytanie (25%). Z deklaracji ankietowanych wynika, że wszyscy doświadczyli przemocy psychicznej (4 osoby, tj. 100%). Dwukrotne wskazanie padło na zaniedbanie (50%), natomiast pojedyncze odpowiedzi stanowiły przemoc seksualna i ekonomiczna (po 25%). 3 ankietowanych doznało przemocy ze strony męża/żony (75%), a 1 osoba wskazała na partnera/partnerkę (25%);
  - ◆ do stosowania przemocy nie przyznał się żaden badany, jednak na pytanie „, czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji gdzie zastosował/a Pan/i zachowania przemocowe wobec drugiej osoby ?? 11% miało trudność w udzieleniu odpowiedzi;
  - ◆ przemoc domowa dotyczy 2% dorosłych mieszkańców biorących udział w badaniu. Wśród respondentów znalazły się jednak osoby, które miały trudność w jednoznacznym określeniu, czy w ich domu występuje ten problem – stanowiły one 4% ogółu;
  - ◆ wśród części respondentów występuje tolerancja przemocy jako metody wychowawczej kary fizyczne popiera 9 % badanych, z kolei 17 % stwierdziło, że nie ma na ten temat wiedzy. Jednoznacznie negatywnie ocenia tego typu zachowanie 74 % mieszkańców;
  - ◆ co czwarty mieszkaniec wskazał, iż kiedykolwiek doświadczył cyberprzemocy (24%). Najwięcej osób doznało wyzywania (12%) oraz ośmieszania/poniżania (8%). W dalszej kolejności uplasowało się wyłudzenie pieniędzy oraz grożenie/straszenie (po 6%), podszywanie się i rozsyłanie ośmieszających zdjęć/ filmików (po 5%), a także szantażowanie (3%);
  - ◆ zdecydowanie mniej badanych przyznało, iż zdarzyło im się kiedykolwiek użyć którejs z form cyberprzemocy (6%). Najczęściej deklarowano wyzywanie (4%), z kolei

- pojedyncze odpowiedzi stanowiły podszywanie się, ośmieszanie/poniżanie, grożenie/straszenie, rozsyłanie ośmieszających zdjęć/filmików oraz wyłudzenie pieniędzy (po 1%);
- ◆ 3% ankietowanych stwierdziło, że ich zdaniem istnieją okoliczności usprawiedliwiające stosowanie przemocy istnieją, z kolei 12% nie posiada w tym zakresie wiedzy;
  - ◆ badani mieszkańcy Gminy zostali poproszeni o wskazanie, co ich zdaniem motywuje osoby stosujące przemoc do takiego postępowania. Największy odsetek badanych wskazał na poczucie bezkarności (72%). W dalszej kolejności odpowiedzi padły na cechy charakteru (59%), brak umiejętności wychowawczych (57%), a także przyzwolenie otoczenia (47%). 39% osób stwierdziło, że przyzwolenie ofiary wpływa na stosowanie przemocy w stosunku do niej, zdaniem co trzeciego badanego jest to izolacja społeczna rodziny (32%), a co czwartego - chęć naśladowania innych osób (27%). Według 17% badanych znaczenie w tej kwestii ma poziom wykształcenia, natomiast 8% badanych nie posiada w tym zakresie wiedzy. 3% osób wskazało na inne czynniki, takie jak: bezsilność, gdy inne sposoby zawiodły, presja otoczenia i choroby;
  - ◆ mieszkańcy zostali również poproszeni o oszacowanie skali istotności problemu przemocy domowej, na terenie Gminy. Co trzeci ankietowany deklaruje brak wiedzy w tym zakresie (38%). 2% badanych stwierdziło, że problem przemocy domowej zdecydowanie jest istotną dolegliwością na terenie Gminy, a według 11% respondentów raczej jest on jednym z ważniejszych jej problemów. Przeciwnego zdania jest 49% ankietowanych – 39% wskazało odpowiedź „raczej nie”, a 10% – zdecydowanie nie;
  - ◆ większość badanych w przypadku problemu przemocy udałaby się po pomoc do Policji (53%), rodziny (44%), psychologa (33%) oraz skorzystałaby z Telefonu Zaufania (31%). 11% respondentów radziłoby sobie samemu w takiej sytuacji, a 1% szukałoby jej u innych osób. 12% badanych nie wiedziałoby do kogo zwrócić się po pomoc w takiej sytuacji;
  - ◆ połowa mieszkańców biorących udział w badaniu wie, gdzie można się zgłosić w razie problemów (45% - dobrze, 7% - bardzo dobrze), co trzecia osoba nie jest pewna czy zna takie dane (35%), natomiast 13% przyznało, że nie zna i nie wie gdzie szukałoby pomocy w takiej sytuacji;
  - ◆ w celu zapobiegania zjawisku przemocy, najczęściej odpowiedzi padło na warsztaty profilaktyczne dla osób dorosłych (70%), a także dla dzieci i młodzieży (67%). Co trzeci ankietowany wskazał na wykłady/pogadanki (35%) oraz festyny/imprezy/pikniki profilaktyczne (30%). Nieco mniej odpowiedzi badanych padło na akcje informacyjne za pośrednictwem ulotek, plakatów, broszur, itp. (18%), a także na spoty radiowe (11%).

Część badanych wskazała na inne działania, które ich zdaniem byłyby skuteczne w walce ze zjawiskiem przemocy domowej. Wymienione zostały, m.in.: kary np. prace społeczne, uświadamianie o innych formach przemocy - nie tylko fizycznej, reagowaniu otoczenia na przejawy przemocy (6%);

Uczniowie:

- ◆ 88% badanych uczniów stwierdziło, że sytuacją przemocową jest uderzanie/kopanie, a zdaniem 79% – popychanie/szarpanie. Wynika z tego, że respondenci przede wszystkim wskazywali na przejawy przemocy fizycznej. Następnie, według kolejności wskazań odpowiedzi padały na: grożenie (73%), wymuszanie pieniędzy (60%), szantaż (59%), niszczenie cudzych rzeczy (56%), wyzywanie (53%), nadmierne krytykowanie (40%) oraz wyśmiewanie (37%). Co piąty badany stwierdził, że do przemocy zalicza się obgadywanie (21%), z kolei 2% wskazało na inne, bliżej nieokreślone zachowania. Tylko 7% ankietowanych uczniów zadeklarowało brak wiedzy w tym zakresie;
- ◆ kiedykolwiek w życiu przemocy doświadczył co trzeci uczeń, tj. 35%;
- ◆ ankietowani najczęściej doświadczali przemocy ze strony rówieśników – na tę odpowiedź wskazało 26 osób, tj. 76%. 4 odpowiedzi padły na rodzeństwo (12%), a 1 osoba doznała przemocy ze strony mamy (3%). 8 uczniów wskazało na inne osoby, takie jak: starsi uczniowie, osoby w Internecie, czy ksiądz (24%). Przemocy psychicznej doświadczyło 26 badanych (81%), przemocy fizycznej 10 osób (31%). Po 1 uczniu doświadczyło przemocy seksualnej i zaniedbania (po 3%);
- ◆ 23% deklaruje, iż to oni zastosowali przemoc wobec innych osób. Badani uczniowie w dalszej kolejności zostali zapytani o rodzaj przemocy, jaką zastosowali. Można zauważyć, iż przemoc psychiczną wskazało 11 uczniów (61%), a przemoc fizyczną 8 ankietowanych (44%). Żaden z badanych uczniów nie stosował przemocy seksualnej. Analizie poddane zostały również odpowiedzi uczniów na pytanie o to, wobec kogo zdarzyło im się stosować przemoc. Przeważająca część ankietowanych przyznała się do przemocy wobec rówieśników – wskazało na to 16 osób, tj. 73%. Odpowiedzi uczniów padały także na rodzeństwo (6 osób, tj. 27%) oraz inne, bliżej nieokreślone osoby (2 osoby, tj. 9%);
- ◆ 66% uczniów deklaruje występowanie w swojej szkole przemocy, z udzielonych przez 22% uczniów odpowiedzi wynika, że zdarzenia takie w ich szkole mają miejsce rzadko, według 30% – czasami, a zdaniem 14% – często;

- ◆ zdaniem 14% badanych istnieją okoliczności usprawiedliwiające stosowanie przemocy, 57% respondentów jest przeciwnego zdania, z kolei 29% ankietowanych miało trudność w udzieleniu jednoznacznej odpowiedzi na to pytanie;
- ◆ kolejne pytanie zadane uczniom odnosiło się do problemu cyberprzemocy i miało na celu zweryfikowanie, czy uczniowie mają wiedzę, czym to zjawisko jest. Uzyskany w procesie badawczym materiał pokazał, że część młodych mieszkańców Gminy nie ma na ten temat świadomości. Na publikowanie obraźliwych treści na czyjś temat w Internecie wskazało 68%, na dodawanie negatywnych i obraźliwych komentarzy – 57%, a na otrzymywanie nachalnych. Niechcianych treści/wiadomości przez komunikatory elektroniczne - 56%. Najbardziej zaznaczaną odpowiedzią okazało się podszywanie (31%) i włamywanie się na konta internetowe (38%). Co siódmy ankietowany wskazał na brak wiedzy w tym zakresie (15%);
- ◆ w przeciągu ostatnich 12 miesięcy 5% badanych zdarzyło im się doświadczyć cyberprzemocy. Należy jednak zwrócić uwagę, iż 12% badanych nie potrafiło jednoznacznie odpowiedzieć na to pytanie;
- ◆ 3% badanych deklaruje, iż ostatnim roku zdarzyło im się stosować przemoc w Internecie, natomiast 6% uczniów wskazało na odpowiedź „trudno powiedzieć”;
- ◆ w przypadku problemów związanych z przemocą, zdecydowana większość młodych mieszkańców Gminy zwróciłaby się o pomoc do rodziców/opiekunów (71%). Na drugim miejscu pod względem liczby wskazań znaleźli się nauczyciele (44%), natomiast na trzecim – Policja i psycholog/pedagog szkolny (po 25%). Średnio co piąty ankietowany przyznał, że w razie tego typu problemów zwróciłby się o pomoc do kolegów/koleżanek (20%) oraz rodzeństwa (19%). 17% ankietowanych stwierdziło, że radziłoby sobie samodzielnie, a 5% nie wie, gdzie mogłoby uzyskać pomoc;
- ◆ zdaniem co trzeciego ucznia prowadzone zajęcia profilaktyczne spełniają swoje zadanie, ponieważ badani wiele się dowiedzieli i były one ciekawe (36%). Blisko co drugi respondent nie brał udziału w takich zajęciach (41%), a co czwarty uczeń uważa, że nie wniosły one nic nowego i były nieciekawe (23%);
- ◆ 40% uznaje za najciekawsze/najefektywniejsze zajęcia warsztatowe z psychologiem, pedagogiem lub innym specjalistą, 22% - spektakl lub musical profilaktyczny, 19% - zajęcia z wykorzystaniem form multimedialnych, a 17% - zajęcia z przedstawicielem Policji. Średnio co trzeci respondent wskazał na odpowiedź „nie wiem” (28%), natomiast

aż 11% stwierdziło, że żadna z wymienionych form nie byłaby dla niego ciekawa/efektywna.

3.4. Badania przeprowadzone wśród mieszkańców Gminy Gozdowo – 2024 rok

W badaniu udział wzięło 98 osób. Poniżej zostały przedstawione wyniki badań:

- ◆ 32 osoby doświadczyły przemocy domowej;
- ◆ 73 badanych mieszkańców słyszeli o osobach w gminie, które doświadczyły przemocy;
- ◆ według badanych mieszkańców w gminie najczęściej pojawia się przemoc psychiczna (60 osób), przemoc fizyczna (48 osób), przemoc ekonomiczna (10 osób) oraz przemoc seksualna (1 osoba);
- ◆ najczęstszymi powodami przemocy domowej według badanych mieszkańców są:
  - ◆ nadużywanie alkoholu – wskazuje na to 61 osób,
  - ◆ nieumiejętność rozwiązywania konfliktów – wskazuje na to 35 osób,
  - ◆ wzorce wyniesione z domu rodzinnego – wskazuje na to 14 osób,
  - ◆ uwarunkowania biologiczne – cechy osobowościowe – wskazuje na to 10 osób,
  - ◆ niski poziom umiejętności wychowawczych – wskazuje na to 5 osób,
  - ◆ brak komunikacji w rodzinie – wskazują na to 22 osoby,
  - ◆ sięganie po środki odurzające i substancje psychotropowe – wskazuje na to 20 osób,
  - ◆ choroba psychiczna – wskazuje na to 6 osób,
  - ◆ trudna sytuacja materialna, bezrobocie – wskazuje na to 13 osób,
  - ◆ złe zachowanie, nieposłuszeństwo dziecka – wskazuje na to 10 osób,
  - ◆ negatywny wpływ środowiska – wskazuje na to 10 osób.
- ◆ najczęściej osobą doznającą przemocy domowej według badanej grupy są kobiety oraz dzieci. Poniższa tabela przedstawia wyniki bardziej szczegółowo:

Kto jest najczęściej osobą doznającą przemocy domowej?	Liczba osób, która tak uważa
kobieta	70 osób
mężczyzna	2 osoby
dzieci	47 osób
osoby starsze	12 osób
osoby niepełnosprawne	3 osoby

- ◆ najczęściej osobą stosującą przemoc domową w gminie według badanych mieszkańców to mąż i konkubent. Poniższa tabela przedstawia wyniki bardziej szczegółowo:

Kto jest najczęściej osobą stosującą przemoc domową w gminie?	Liczba osób, która tak uważa
mąż	72 osoby
żona	1 osoba
dzieci	6 osób
matka	2 osoby
ojciec	19 osób
konkubent	30 osób
konkubina	7 osób
inne osoby	9 osób

- ◆ według badanych mieszkańców działania profilaktyczne związane z problemem przemocy domowej są prowadzone dobrze, natomiast są osoby, które nie mają zdania w tej kwestii. Poniższa tabela przedstawia wyniki bardziej szczegółowo:

Jak Pani/Pan ocenia prowadzone w gminie działania profilaktyczne związane z problemem przemocy domowej?	Liczba osób, która tak uważa
bardzo dobrze	20 osób
dobrze	26 osób
dostatecznie	10 osób
niewystarczająco	3 osoby
nie mam zdania	35 osób

- ◆ według ankietowanych mieszkańców oferta pomocy dla osób doznających przemocy domowej jest w gminie wystarczająca – uważa tak łącznie 51 osób.

Czy oferta pomocy dla osób doznających przemocy domowej w gminie jest wystarczająca?	Liczba osób, która tak uważa
tak	21 osób
raczej tak	30 osób
nie	1 osoba
raczej nie	6 osób
trudno powiedzieć	37 osób

- ◆ według ankietowanych mieszkańców oferta pomocy dla osób stosujących przemoc domową jest wystarczająca – uważa tak łącznie tak 44 osoby.

Czy oferta pomocy dla osób stosujących przemoc domowej w gminie jest wystarczająca?	Liczba osób, która tak uważa
tak	13 osób
raczej tak	31 osób
nie	4 osoby
raczej nie	7 osób
trudno powiedzieć	40 osób

- ◆ według ankietowanych mieszkańców najskuteczniejsze kroki w zakresie przeciwdziałania przemoc domowej to przede wszystkim zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i prawnej, zapewnienie osobom doznającym przemoc domowej dostępu do mieszkań chronionych, profilaktyka agresji i przemoc wśród dzieci i młodzieży. Poniższa tabela przedstawia wyniki bardziej szczegółowo:

Jakie kroki byłyby najskuteczniejsze w zakresie przeciwdziałania przemoc domowej?	Liczba osób, która tak uważa
zapewnienie osobom doznającym przemoc domowej dostępu do mieszkań chronionych	28 osób
zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i prawnej	50 osób
motywowanie i kierowanie osoby stosującej przemoc domową do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych	21 osób
profilaktyka agresji i przemoc wśród dzieci i młodzieży	28 osób
prowadzenie poradnictwa i interwencji	17 osób
umożliwienie uczestnictwa w grupach wsparcia	27 osób
udział w programach i kampaniach społecznych poświęconych przemoc domowej i jej skutkom	10 osób

3.5. Analiza SWOT

Na podstawie przeprowadzonej diagnozy zjawiska przemocy domowej w Gminie Gozdowo wykonano analizę SWOT pozwalającą na identyfikację czterech kategorii czynników mających strategiczne znaczenie w prowadzeniu działań ukierunkowanych na rozwiązywanie problemów społecznych, szczególnie w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej: mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń.

MOCNE STRONY (Strengths)	SŁABE STRONY (Weaknesses)
<ul style="list-style-type: none"> ◆ działalność Zespołu Interdyscyplinarnego; ◆ funkcjonowanie grup roboczych (od 23 czerwca 2023 roku grup diagnostyczno-pomocowych); ◆ funkcjonowanie Ośrodka Pomocy Społecznej; ◆ działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych; ◆ wykorzystanie narzędzia jakim jest procedura „Niebieskie Karty”, a w tym możliwość wszczęcia postępowania przez różne podmioty;	<ul style="list-style-type: none"> ◆ występowanie zjawiska przemocy, które jest silnie zakorzenione w obyczajowości, utrwalone i podtrzymywane przez stereotypy; ◆ nadużywanie spożycia alkoholu mogące przyczynić się do powstawania przemocy domowej; ◆ wpływ pandemii i izolacji społecznej na wzrost przemocy domowej, a w tym także na trudność w rozpoznaniu osób doświadczających przemocy domowej;

SZANSE (Opportunities)	ZAGROŻENIA (Threats)
<ul style="list-style-type: none"> ◆ zmiana postaw społecznych; ◆ zwiększenie wiedzy mieszkańców na temat przeciwdziałania zjawisku domowej, a także cyberprzemocy; ◆ zwiększenie świadomości mieszkańców na temat instytucji, do których mogą się zgłosić w sytuacji wystąpienia przemocy w ich środowisku;	<ul style="list-style-type: none"> ◆ istniejące w społeczeństwie przekonania i stereotypy dot. przemocy; ◆ przyzwolenie społeczne na stosowanie przemocy domowej; ◆ niewystarczająca ilość środków finansowych na działania informacyjne, edukacyjne, profilaktyczne;

<ul style="list-style-type: none"> ◆ możliwość realizowania programów profilaktycznych, warsztatów w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej skierowanych do dzieci i młodzieży; ◆ możliwość podnoszenia kwalifikacji osób działających w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej; ◆ wprowadzenie w 2023 r. nowych rozwiązań prawno-systemowych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej. 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ brak lub niska motywacja do współpracy ze strony osób doświadczających przemocy domowej; ◆ poczucie bezsilności, bezradności wśród osób pracujących na rzecz przeciwdziałania przemocy, a w tym możliwość wypalenia zawodowego wśród pracowników; ◆ występowanie zjawiska uzależnienia m.in. od alkoholu i substancji psychoaktywnych wpływające na występowanie przemocy domowej; ◆ negatywne skutki społeczne epidemii COVID-19 i aktualnej sytuacji ekonomicznej (inflacja) oraz międzynarodowej (konflikt wojenny).
--	--

Rozdział IV.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Gozdowo na lata 2024 – 2028

4.1. Adresaci Programu

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Gozdowo na lata 2024 – 2028 skierowany jest do:

- ◆ osób doświadczających przemocy domowej,
- ◆ osób stosujących przemoc domową,
- ◆ świadków przemocy domowej,
- ◆ społeczności lokalnej, w tym osób zagrożonych przemocą domową,
- ◆ przedstawicieli służb, instytucji i organizacji pozarządowych – podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

4.2. Realizatorzy Programu

Realizatorami Gminnego Programu są podmioty działające w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej:

- ◆ Urząd Gminy w Gozdowie,
- ◆ Ośrodek Pomocy Społecznej w Gozdowie,
- ◆ Komenda Powiatowa Policji w Sierpcu,
- ◆ Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- ◆ Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Gozdowie,
- ◆ Sąd Rejonowy w Sierpcu,
- ◆ Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sądzie Rejonowym w Sierpcu,
- ◆ Prokuratura Rejonowa w Sierpcu,
- ◆ Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sierpcu,
- ◆ Organizacje pozarządowe z tereny gminy Gozdowo,
- ◆ Placówki oświatowe,
- ◆ Zespół Interdyscyplinarny.

4.3. Cele i zadania Programu

Głównym celem wyznaczonym w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Gozdowo na lata 2024 – 2028 jest: minimalizowanie występowania skali zjawiska przemocy domowej w Gminie Gozdowo.

Osiągnięciu celu głównego ma służyć realizacja przedstawionych poniżej celów szczegółowych. Poniższe cele i kierunki działań są zgodne z Rządowym Programem Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024–2030.

1. Pomoc osobom doznającym przemocy domowej

Kierunki działań:

- ◆ realizowanie procedury „Niebieskie Karty”;
- ◆ prowadzenie specjalistycznego poradnictwa: socjalnego, psychologicznego, pedagogicznego, prawnego dla osób doświadczających przemocy domowej;
- ◆ prowadzenie pracy socjalnej;
- ◆ wystawienie bezpłatnego zaświadczenia o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała w związku z użyciem przemocy domowej;

- ◆ funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego;
- ◆ utworzenie grup diagnostyczno-pomocowych;
- ◆ funkcjonowanie grup diagnostyczno-pomocowych;
- ◆ zapewnienie sprawnego systemu współpracy służb we wdrażaniu procedury z art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej;
- ◆ zapewnienie bezpieczeństwa osobom doświadczającym przemocy domowej poprzez zapewnienie schronienia,
- ◆ udzielenie pomocy finansowej i rzeczowej;

Wskaźniki:

- ◆ liczba wszczętych procedur „Niebieskich Kart”;
- ◆ liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” ze względu na ustanie przemocy domowej;
- ◆ liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” ze względu na brak zasadności podejmowania działań;
- ◆ liczba osób, wobec których podjęto działania monitorujące po zakończeniu procedury „Niebieskie Karty”.
- ◆ liczba przeprowadzonych specjalistycznych porad;
- ◆ liczba osób korzystających z poradnictwa, w tym psychologicznego, pedagogicznego, prawnego, medycznego, socjalnego, rodzinnego;
- ◆ liczba osób dotkniętych przemocą domową, które skorzystały ze wsparcia specjalistycznego w ośrodkach udzielających pomocy w formie schronienia;
- ◆ liczba dzieci, którym zapewniono ochronę w trybie art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, w związku z bezpośrednim zagrożeniem życia lub zdrowia;
- ◆ liczba utworzonych grup diagnostyczno-pomocowych;
- ◆ liczba funkcjonujących grup diagnostyczno-pomocowych.

2. Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc domową

Kierunki działań:

- ◆ kierowanie do programów korekcyjno-edukacyjnych osób stosujących przemoc domową;
- ◆ kierowanie do programów psychologiczno-terapeutycznych osób stosujących przemoc domową;
- ◆ podejmowanie działań wobec osób stosujących przemoc domową w ramach procedury „Niebieskie Karty”;

- ◆ monitorowanie po zamknięciu procedury Niebieskie Karty (art. 9h ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej).
- ◆ kierowanie wniosków do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w sprawie zastosowania obowiązku podjęcia leczenia odwykowego w związku z nadużywaniem alkoholu;
- ◆ motywowanie osób stosujących przemoc domową do podjęcia działań na rzecz zatrzymania przemocy domowej.

Wskaźniki:

- ◆ liczba osób skierowanych do udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym;
- ◆ liczba osób skierowanych do udziału w programie psychologiczno-terapeutycznym;
- ◆ liczba osób, które przystąpiły do programu korekcyjno – edukacyjnego;
- ◆ liczba osób, które przystąpiły do programu psychologiczno – terapeutycznego;
- ◆ liczba osób, które ukończyły program korekcyjno – edukacyjny
- ◆ liczba osób, które ukończyły program psychologiczno – terapeutyczny;
- ◆ liczba osób, wobec których podjęto działania monitorujące
- ◆ po zakończeniu procedury „Niebieskie Karty”;
- ◆ liczba interwencji w sytuacjach zgłaszanej przemocy domowej;
- ◆ liczba osób podejrzanych o stosowanie przemocy;
- ◆ liczba skierowanych wniosków do GKRPA;
- ◆ liczba przekazanych organom ścigania i wymiaru sprawiedliwości informacji przez pracowników socjalnych o ponownym stosowaniu przemocy domowej przez osoby uprzednio skazane za tego rodzaju przemoc.

3. Edukowanie społeczności lokalnej w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej

Kierunki działań:

- ◆ realizowanie programów, warsztatów profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży w zakresie przemocy domowej oraz cyberprzemocy;
- ◆ przygotowanie materiałów informacyjnych i ich udostępnianie;
- ◆ organizowanie szkoleń, pogadanek skierowanych do rodziców w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej;
- ◆ organizowanie alternatywnych form spędzania wolnego czasu przez dzieci, młodzież, a także dorosłych mieszkańców;
- ◆ organizowanie działań profilaktycznych skierowanych do społeczności lokalnej, a w tym również do osób starszych oraz osób niepełnosprawnych;

- ◆ uczestniczenie w lokalnych oraz ogólnopolskich kampaniach informacyjnych dotyczących przemocy domowej oraz cyberprzemocy.

Wskaźniki:

- ◆ liczba przeprowadzonych warsztatów, programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży;
- ◆ liczba uczestników ww. działań;
- ◆ liczba przeprowadzonych działań spotkań, pogadanek profilaktycznych dla rodziców;
- ◆ liczba opracowanych materiałów informacyjnych;
- ◆ liczba i rodzaj działań profilaktycznych skierowana do społeczności lokalnej (w tym do osób starszych, osób niepełnoprawnych);
- ◆ liczba zorganizowanych aktywnych form spędzania wolnego czasu przez dzieci, młodzież oraz społeczność lokalną;
- ◆ liczba zorganizowanych kampanii informacyjnych.

4. Edukowanie pracowników realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej

Kierunki działań:

- ◆ uczestnictwo w szkoleniach, warsztatach, konferencjach oraz seminariach organizowanych dla osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej;
- ◆ wdrożenie systemu wsparcia dla osób pracujących bezpośrednio z osobami doznającymi przemocy domowej i z osobami stosującymi przemoc domową, w formie m.in.: superwizji, coachingu, doradztwa, grup wsparcia;

Wskaźniki:

- ◆ liczba przeprowadzonych szkoleń, warsztatów;
- ◆ liczba osób biorąca udział w szkoleniach, warsztatach oraz w konferencjach;
- ◆ liczba superwizji i innych form wsparcia;
- ◆ liczba osób korzystających z ww. form wsparcia zawodowego.

4.4. Źródła finansowania

Źródłami finansowania przedsięwzięć przewidzianych do realizacji Programu będą środki własne Gminy Gozdowo na realizację zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy domowej oraz inne środki np. z budżetu państwa, funduszy pomocowych lub Unii Europejskiej.

4.5. Monitoring i ewaluacja

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Gozdowo będzie podlegał procesowi monitoringu i ewaluacji w formie sprawozdań, które będą dotyczyły realizacji Programu w roku poprzednim. Przedłożone zostaną one przez Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gozdowie Wójtowi Gminy do dnia 30 marca następnego roku.

Monitorowanie Programu pozwoli między innymi ocenić poziom realizacji zadań, form udzielanej pomocy rodzinom dotkniętym zjawiskiem przemocy, instytucji podejmujących działania na rzecz rodzin zagrożonych zjawiskiem przemocy oraz różnych form działań skierowanych ogólnie do społeczności lokalnej.